

Suomen lähi- ja perushoitajaliiton (SuPer) lausunto koskien sosiaalihuollon ammattihenkilölakia

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta 13.2.2015 klo 9.15
Valiokunnan kokoushuone (E 451)

SuPer kiittää saamastaan kutsusta ja lausuu ensisijaisesti toisen asteen ammatillisen henkilöstön, lähihoitajien, näkökulmasta. Lähihoitajat ovat suurin ammattiryhmä sosiaalialalla. Sosiaalityöntekijöitä on sosiaalipalveluissa 2646, sosiaaliohjaajia 8158 ja lähihoitajia **40 369**.

Lähtökohtaisesti esitys jakaa sosiaalihuollon ammattihenkilöstön kahteen eri ryhmään. Toisessa ryhmässä ovat laillistetut ammattihenkilöt ja toisena ryhmänä nimikesuojatut sosiaalihuollon ammattihenkilöt, lähihoitajat. Esityksessä on myös huomioitu siirtymäsäännöksen mukaiset toisen asteen koulutuksen saaneet nimikesuojatut sosiaalihuollon ammattihenkilöt, joita työelämässä edelleen on. 1 luvun 3 § lähihoitaja mainitaan sosiaalihuollon ammattihenkilönä, mutta luvussa 2 nimikesuojatun ammattihenkilön oikeutta toimia sosiaalihuollon ammattihenkilönä ei kuvata erikseen kuten laillistetuiksi ajateltujen ammattihenkilöiden (vrt. I terveydenhuollon ammattihenkilöstä 28.6.1994/559). Laissa ei ole myöskään määritelty tilapäistä oikeutta toimia lähihoitajana SuPerin kantana on, että nimikesuojatun ammattihenkilön oikeus toimia sosiaalihuollon ammattihenkilönä tulee kuvata luvussa 2 muiden ammattihenkilöiden rinnalla. Nimikesuojatun ammattihenkilön asema tulee näkyä läpi säädöstekstin yhdenvertaisena muiden mainittujen ammattihenkilöiden kanssa.

Nimikesuojatun sosiaalihuollon ammattihenkilön asema tullaan esityksen mukaan säätämään valtioneuvoston asetuksella, kuten laissa terveydenhuollon ammattihenkilöistäkin. Hallituksen esityksen mukaan lähihoitajan tehtävissä sosiaalihuollossa voi toimia muukin henkilö, jolla on riittävä koulutus ja osaaminen kyseisiin tehtäviin. Tämä on aiheuttanut terveydenhuollossa kyseenalaisia tulkintoja siten, että ilman riittävää/ lainkaan olemassa olevaa koulutusta olevia henkilöitä on palkattu lähihoitajan tehtäviin terveydenhuollossa. SuPer esittää, ettei kyseessä olevaa kirjausta tehtäisi lakiin, koska se selvästi vaarantaa asiakasturvallisuuden erilaisten tulkintojen kautta. SuPer vaatii, että lähihoitajan tehtävissä voivat toimia ainoastaan sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittaneet ja aikaisemman vastaavan kouluasteen tutkinnon suorittaneet henkilöt.

Esityksessä on mainittu kriteerit, joilla määritellään sosiaalihuollon ammattihenkilö. Kriteerit kuvaavat hyvin lähihoitajan koulutusta ja toimintaa ammattihenkilönä. Lähihoitajan ammattiin johtaa selkeästi määriteltävä ja viranomaisen hyväksymä koulutus. Lähihoitaja toimii itsenäisesti välittömässä asiakaskontaktissa ja tekee hoitoon liittyviä päätöksiä näissä tilanteissa. Lähihoitajan työskentelyyn liittyy muiden ammattiryhmien tavoin asiakasturvallisuusriskejä sekä itsemääräämisoikeuteen puuttumista. Lähihoitajien toimintaan kohdistuu kanteluja valvoville viranomaisille. Kantelut liittyvät pääosin asiakasturvallisuuteen.

SuPer katsoo, että oikeus käyttää nimikesuojattua ammattinimikettä on ongelmallinen valvonnan näkökulmasta. Mikäli lähihoitajilta poistetaan oikeus käyttää ammattinimikettä valvontatoimenpiteenä, tarkoittaa tämä esityksen valossa sitä, ettei lähihoitaja voi työskennellä sosiaalihuollon ammattihenkilönä lainkaan. Laillistetun ammattihenkilön kohdalla valvontatoimenpiteinä voidaan käyttää esimerkiksi ammatinharjoittamisoikeuden rajoittamista vaihtoehtona ammatinharjoittamiskielolle. Ehdotamme valvontatoimenpiteiksi lisättäväksi mahdollisuuden rajoittaa myös nimikesuojatun ammattihenkilön toimintaa.

SuPer kannattaa kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden rekisteröimistä yhteiseen rekisteriin. Rekisteröiminen tulisi olla lakisääteistä myös nimikesuojatuille ammattihenkilöille. SuPer ilmoittaa olevansa valmis jäseneksi, mikäli esityksessä mainittuun valvontalautakuntaan tarvitaan jäseniä.

Sosiaalihuollon ammattihenkilöiden toiminnalla on välittömien asiakaskontaktien vuoksi voimakas vaikutus asiakasturvallisuuteen. tästä syystä SuPer pitää tärkeänä, että ulkomailta tutkinnon suorittaneiden kielitaito testataan ennen ammatinharjoittamista. Työnantajilla jatkossa tärkeä tehtävä sen varmistamisessa että työpaikalla ammattitoimintaa harjoittavilla on tarvittava kielitaito.

Helsinki 12.2.2015

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto, SuPer ry

Silja Paavola
Puheenjohtaja

Jussi Salo
Kehittämisohtaja

SuPeriin kuuluu yli 86 000 lähi- ja perushoitajaa sekä muita toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneita, jotka työskentelevät julkisella ja yksityisellä sektorilla.

Lisätietoja tästä lausunnosta antaa ammattiasiainpäällikkö Kristina Lamberg puh. (09) 2727 9148, kristina.lamberg@superliitto.fi